gemeente Roermond

VOORSTEL AAN DE RAAD VAN DE GEMEENTE ROERMOND

Onderwerp: **Wijziging gemeenschappelijke regelingen**
Zaaknummer: **72941-2023**
Datum: **29-08-2023**

Inleiding

Per 1 juli 2022 is een wijziging van de Wet gemeenschappelijke regelingen in werking getreden. Deze wijziging heeft als voornaamste doel om de democratische legitimatie van gemeenschappelijke regelingen te verbeteren. Dit gebeurt via een versterking van de kaderstellende en controlerende rollen van de gemeenteraden, provinciale staten en algemene besturen van waterschappen.

In de Wet gemeenschappelijke regelingen heeft de wetgever nieuwe instrumenten gecreëerd die de gemeenteraden, provinciale staten en algemene besturen van waterschappen in een betere informatiepositie moeten brengen. Deze nieuwe instrumenten moeten voor 1 juli 2024 in iedere gemeenschappelijke regeling zijn geïmplementeerd.

Nu op alle gemeenschappelijke regelingen een gelijke verplichting rust – waarbij geldt dat alle verplichte wijzigingen vrijwel uniform kunnen worden doorgevoerd (zie toelichting hierna) - is het initiatief ontstaan vanuit een groot aantal gemeenschappelijke regelingen in de provincie Limburg om hierin gezamenlijk op te trekken. Zij hebben daarbij Boels Zanders Advocaten en het adviesbureau Cooperación gevraagd om als juridisch adviseur op te treden en om het besluitvormings- en wijzigingstraject op inhoud te begeleiden.

De volgende gemeenschappelijke regelingen doen mee aan het provinciebrede gezamenlijke traject (Roermond is deelnemer aan de regelingen waarbij een sterretje is geplaatst):

BsGW*	Rd4
Geul en Maas	RUD Limburg-Noord*
GGD Zuid-Limburg	RUD Zuid-Limburg
Grenspark Maas-Swalm-Nette*	Sociaal Domein Limburg-Noord*
Het Gegevenshuis	Veiligheidsregio en GGD Limburg-Noord*
Historisch Centrum Limburg	Veiligheidsregio Zuid-Limburg
ISD BOL	Werkvoorzieningschap Oostelijk Zuid-Limburg
ISD Kompas	Werkvoorzieningschap Venlo en Omstreken
Omnibuzz*	Westrom*
RD Maasland	WSP Parkstad

Het gaat hier in alle gevallen om gemeenschappelijke regelingen waarbij een aparte entiteit/rechtspersoon is ingesteld. De andere in de praktijk nog voorkomende variant, de

centrumregelingen[1], zijn niet meegenomen in het provinciebrede gezamenlijke traject omdat dit type regelingen een grotere verscheidenheid in verschijningsvormen kent en tegelijkertijd de gevolgen van de wijziging van de Wet gemeenschappelijke regelingen aanmerkelijk kleiner zijn. Voor Roermond hebben we het dan over de gemeenschappelijke regeling Anti Discriminatievoorziening Limburg. Het is zinvol actualisering van de ADV Limburg op te pakken in combinatie met de wijzigingen die mogelijk noodzakelijk zullen, zijn gelet op de heroverweging van de Rijksoverheid over organisatievorm, financieringssystematiek en takenpakket van de lokale discriminatiebestrijding, en de beleidskeuzes die daaruit gaan voortvloeien.

In het overzicht ontbreekt verder de gemeenschappelijke regeling ICT NML. Over een aanpassing van die regeling is recentelijk het besluitvormingstraject bij uw raad afgerond. Met die aanpassing - met als primair doel het onderbrengen van EC Geo binnen de regeling – zijn de wijzigingen die voortvloeien uit de Wet gemeenschappelijke regelingen ook reeds doorgevoerd.

Voorstel

Wij stellen uw raad voor om geen zienswijze in te dienen omtrent de bijgevoegde ontwerpbesluiten van het college inzake wijziging van de volgende gemeenschappelijke regelingen:

a. Belastingsamenwerking Gemeenten en Waterschappen;
b. Omnibuzz;
c. Sociaal Domein Limburg-Noord;
d. Regionale uitvoeringsdienst Limburg-Noord;
e. Veiligheidsregio en GGD Limburg-Noord;
f. Westrom;
g. Grenspark Maas-Swalm-Nette.

Inhoud van de wijzigingsvoorstellen

Zoals hiervoor al uiteen is gezet, heeft de wijziging van de Wet gemeenschappelijke regelingen eerst en vooral tot doel om de gemeenteraden, provinciale staten (hierna: PS) en het algemeen bestuur (hierna: AB) van het waterschap in een betere informatiepositie te brengen.

Concreet moeten in ieder geval de volgende aanpassingen worden doorgevoerd:

- Facultatieve zienswijzeprocedure voor besluiten
  In de gemeenschappelijke regelingen moet worden opgenomen of, en zo ja, voor welke besluiten een voorafgaande zienswijze van de gemeenteraden, PS en het AB van het waterschap wordt gevraagd. Er mag zelf bepaald worden welke besluiten zich voor een zienswijze lenen. Denkbaar is in ieder geval dat het daarbij zal gaan om besluiten waarbij de vertegenwoordigende organen mee kunnen denken over de strategische koers van de regeling, zoals de vaststelling van meerjarige beleidsplannen.
- Participatie van ingezetenen en belanghebbenden
  In de gemeenschappelijke regelingen moet verder worden opgenomen of, en zo ja, op welke wijze ingezetenen en belanghebbenden kunnen participeren over de totstandkoming en uitvoering van beleid.

[1] Bij deze regelingen wordt geen entiteit opgericht, maar is sprake van samenwerking tussen gemeentebesturen, waarbij één gemeente een aantal taken verricht ook ten behoeve van de andere deelnemers.

- Actieve informatieplicht

  In de gemeenschappelijke regelingen moet worden opgenomen op welke wijze door het bestuur van de gemeenschappelijke regelingen actief informatie wordt verschaft aan de gemeenteraden, PS en het AB van het waterschap.

- Begroting

  De termijnen voor het toezenden van de ontwerpbegroting aan de gemeenteraden, PS en het AB van het waterschap zijn gewijzigd. Deze gewijzigde termijnen dienen in de gemeenschappelijke regelingen te worden aangepast. Daarnaast wordt het dagelijks bestuur verplicht om te reageren op ingediende zienswijzen op de ontwerpbegroting.

- Evaluatiebepaling

  In de gemeenschappelijke regelingen moet worden opgenomen of er wordt geëvalueerd en zo ja, waar de evaluatie op ziet.

- Aanscherping uittredingsregeling

  Tot slot worden de gemeenschappelijke regelingen als gevolg van de wetswijziging verplicht om de uittredingsregeling aan te scherpen. De voorwaarden waaronder kan worden uitgetreden, alsmede bepalingen over de gevolgen voor het vermogen van de gemeenschappelijke regeling moeten nu in de regeling worden opgenomen.

Daarnaast is de Wet elektronische publicaties verwerkt in de tekst van de gemeenschappelijke regelingen, is de archiefbepaling verbeterd en is waar nodig de tekst aangepast op de invoering van de Wet normalisering rechtspositie ambtenaren. Verder zijn per gemeenschappelijke regeling apart nog enkele bepalingen geactualiseerd.

Voorbereidings- en besluitvormingstraject

Zoals aangegeven, is het gezamenlijke traject van de gemeenschappelijke regelingen in de provincie Limburg erop gericht om te komen tot zo uniform mogelijke wijzigingsvoorstellen. Er is een uitgebreid participatietraject gevolgd - gestart in september 2022 - ten behoeve van (en met) leden van vertegenwoordigende organen, bestuurders, griffiers en juristen. Dit traject is voor de leesbaarheid van dit voorstel opgenomen in bijlage 1. Dat traject heeft er in geresulteerd dat alle algemene besturen van de gemeenschappelijke regelingen hebben ingestemd met de ontwerpteksten van de te nemen wijzigingsbesluiten.

Met dit voorstel start het gemeentelijk besluitvormingsproces dat uiteindelijk moet leiden tot formele wijziging van de gemeenschappelijke regelingen met ingang van 1 juli 2024.

Dat proces ziet er op hoofdlijnen als volgt uit:

1) Zienswijzemogelijkheid vertegenwoordigende organen: De gemeenteraden, PS en het AB van het waterschap dienen gedurende acht weken in de gelegenheid te worden gesteld om – indien gewenst – een zienswijze te geven op de wijzigingsvoorstellen in de vorm van de door de colleges van burgemeester en wethouders, het college van gedeputeerde staten (hierna: GS) en het dagelijks bestuur (hierna: DB) van het waterschap, vastgestelde ontwerp-wijzigingsbesluiten;
2) Toestemming vertegenwoordigende organen: vervolgens dienen de gemeenteraden, PS en het AB van het waterschap toestemming te verlenen om de wijzigingsbesluiten vast te stellen;

3) Besluiten colleges/GS/DB: tot slot dienen de colleges, GS en het DB van het waterschap voor 1 juli 2024 een definitief besluit te nemen met betrekking tot de wijzigingen.

Met dit voorstel wordt de zienswijzeprocedure (1) in werking gezet. Afhankelijk van ingediende zienswijzen wordt beoordeeld of en welke aanpassingen nog wenselijk zijn om door te voeren in de voorgestelde wijzigingen, alvorens de toestemmingsprocedure (2) in gang te zetten.

Argumenten

1. Uit de gewijzigde Wet gemeenschappelijke regelingen volgt dat uw raad de gelegenheid moet krijgen om zienswijzen naar voren te brengen met betrekking tot de ontwerp-besluiten.

Uw raad mag zienswijzen naar voren brengen met betrekking tot de ontwerp-besluiten om de genoemde gemeenschappelijke regelingen te wijzigen. Zienswijzen zijn niet bindend voor het college, maar dienen zeer serieus te worden gewogen en betrokken bij het vervolg in het besluitvormingsproces (zie ook hierna onder de planning). De aard van de wijzigingen staan beschreven en toegelicht in bijlage 2 en de bijlagen die zijn voorzien van de letteraanduiding 'd' (4d t/m 10d) bij dit voorstel. Bijlagen 2 beschrijft de uniforme wijzigingen. Bijlagen 4d t/m 10d beschrijven de aanvullende wijzigingen die ten aanzien van elk van de gemeenschappelijke regelingen in het bijzonder zijn doorgevoerd.
De strekking van het raadsvoorstel is overigens dat uw raad wordt voorgesteld geen zienswijze in te dienen. De reden daarvan is dat wij menen dat de voorgestelde wijzigingen een afgewogen pakket opleveren waarbij de informatiepositie van uw raad belangrijk verbetert, de toename van het aantal procedurele handelingen behapbaar blijft en bedrijfsvoering en slagvaardigheid van de gemeenschappelijke regelingen niet in het gedrang komen.
Maar uw raad heeft uiteraard alle ruimte om de voorgestelde wijzigingen op hun merites te beoordelen, en uw aandachtspunten en/of wensen via een zienswijze aan ons mee te geven.

2. De wetswijziging van de Wet gemeenschappelijke regelingen wordt geïmplementeerd.

Over de wijzigingen zoals voorgesteld – en hiervóór uitgelicht – heeft, onder begeleiding van Boels Zanders Advocaten en adviesbureau Cooperación een uitgebreid voorbereidingstraject plaatsgevonden. Daarbij zijn ook de opvattingen opgehaald van raadsleden van betrokken gemeenten, zodat voor de wijze waarop de (informatie)positie van uw raad wordt verbeterd maximaal draagvlak is ontstaan. Met het traject is ook geborgd dat ten aanzien van de wijzigingsvoorstellen in alle gemeenschappelijke regelingen dezelfde leidende principes zijn gevolgd, en tekstkeuzes consistent en eensluidend zijn waar dat kan.

3. In de archiefbepalingen van de gemeenschappelijke regelingen wordt verbetering en uniformiteit aangebracht.

De provincie Limburg heeft er bij alle gemeenschappelijke regelingen op aangedrongen om de archiefbepalingen aan te scherpen. Door deskundigen op het gebied van archivering is een standaardbepaling opgesteld, die in alle gemeenschappelijke regelingen wordt overgenomen.

4. De gemeenschappelijke regelingen worden aangepast aan de gevolgen van de Wet elektronische publicaties.

Met de Wet elektronische publicaties zijn al met ingang van 1 juli 2021 enkele bepalingen in de Wet gemeenschappelijke regelingen en Bekendmakingswet gewijzigd, die ook gevolgen hebben voor de inhoud van gemeenschappelijke regelingen. Deze wijzigingen vormden op zichzelf beschouwd onvoldoende reden om daarvoor de regelingen ook meteen te wijzigen, en gaan over het vervallen van het fysieke register van gemeenschappelijke regelingen en de bekendmaking van gemeentelijke besluiten over (het aangaan, wijzigen, uittreden uit, opheffen van) gemeenschappelijke regelingen.

5. De gevolgen van de Wet normalisering rechtspositie ambtenaren zijn verwerkt in de gemeenschappelijke regelingen

De Wet normalisering rechtspositie ambtenaren is sinds 1 januari 2020 in werking getreden. De essentie van de wijziging is dat de publiekrechtelijke aanstelling en vaststelling van arbeidsvoorwaarden van ambtenaren is vervangen door aansluiting bij het reguliere privaatrechtelijk arbeidsrecht. Dat heeft gevolgen voor de (formulering van) bevoegdheden van bestuursorganen in de gemeenschappelijke regelingen.

De planning van het vervolgproces:

September – november 2023	Zienswijzeprocedure bij gemeenteraden, PS en AB van het waterschap
18 en 20 september 2023	Digitale informatiesessies voor college- en raadsleden tijdens de zienswijzeprocedure voor het stellen van technische vragen
November-december 2023	Verwerking ingekomen zienswijzen
Januari-april 2024	Toestemmingsprocedure gemeenteraden, PS en AB van het waterschap
Mei/juni 2024	Definitieve besluitvorming colleges, GS en DB van het waterschap
1 juli 2024	Inwerkingtreding wijzigingen

Kanttekeningen en risico's

Voor het slagen van het provinciebreed gezamenlijk traject is het van belang dat alle deelnemers de planning volgen. Wijziging van de gemeenschappelijke regelingen zoals voorgesteld zal uiteindelijk afhangen van de besluitvorming bij elk van de deelnemers, met inachtneming van de regels voor wijziging van een regeling zoals die daarin zijn opgenomen (bij gekwalificeerde meerderheid of in enkele gevallen op basis van unanimiteit).

Financiële gevolgen

Niet van toepassing.

Notitie regionale raadswerkgroep Limburg-Noord

Aan dit voorstel is, zoals vermeld, een periode van uitgebreide voorbereiding en afstemming vooraf gegaan. Pas onlangs hebben wij kennis genomen van een door een regionale raadswerkgroep van gemeenten in Limburg-Noord opgestelde notitie[2], die is gericht aan alle Limburgse raden. Bedoeling van deze notitie (geplaatst op de lijst van ingekomen raadsstukken) is om de raden enkele overwegingen en suggesties aan te reiken in verband met de zienswijzemogelijkheid.

Communicatie en participatie

Voor het verloop van het participatietraject wordt verwezen naar bijlage 1.

Uitvoering en evaluatie

Het vervolgproces en daarbij behorende tijdpad staan reeds hiervoor beschreven.

Met vriendelijke groet,

het college van burgemeester en wethouders,

de secretaris, de (wnd) burgemeester,

J. van Putten O. Hoes

[2] Werkgroep gemeenten Beesel, Bergen, Gennep, Horst aan de Maas, Mook en Middelaar, Peel en Maas, Venlo en Venray, 'Handreiking zienswijzetraject concepten gewijzigde gemeenschappelijke regelingen'

Bijlagen

1. overzicht participatietraject;
2. memo Boels Zanders advocaten en Cooperación wijzigingen algemeen;
3. presentatie en terugkijklink naar informatiesessie voor college- en raadsleden 30 januari 2023;

4a. ontwerp wijzigingsbesluit BsGW (schone versie);
4b. ontwerp wijzigingsbesluit BsGW (versie wijzigingen zichtbaar);
4c. memo Boels Zanders advocaten en Cooperación wijzigingen specifiek BsGW;
5a. ontwerp wijzigingsbesluit Omnibuzz (schone versie);
5b. ontwerp wijzigingsbesluit Omnibuzz (versie wijzigingen zichtbaar);
5c. memo Boels Zanders advocaten en Cooperación wijzigingen specifiek Omnibuzz;
6a. ontwerp wijzigingsbesluit RUD Limburg-Noord (schone versie);
6b. ontwerp wijzigingsbesluit RUD Limburg-Noord (versie wijzigingen zichtbaar);
6c. memo Boels Zanders advocaten en Cooperación wijzigingen specifiek RUD Limburg-Noord;
7a. ontwerp wijzigingsbesluit Sociaal Domein Limburg-Noord (schone versie);
7b. ontwerp wijzigingsbesluit Sociaal Domein Limburg-Noord (versie wijzigingen zichtbaar);
7c. memo Boels Zanders advocaten en Cooperación wijzigingen specifiek Sociaal Domein Limburg-Noord;
8a. ontwerp wijzigingsbesluit Veiligheidsregio en GGD Limburg-Noord (schone versie);
8b. ontwerp wijzigingsbesluit Veiligheidsregio en GGD Limburg-Noord (versie wijzigingen zichtbaar);
8c. memo Boels Zanders advocaten en Cooperación wijzigingen specifiek Veiligheidsregio en GGD Limburg-Noord;
9a. ontwerp wijzigingsbesluit Westrom (schone versie);
9b. ontwerp wijzigingsbesluit Westrom (versie wijzigingen zichtbaar);
9c. memo Boels Zanders advocaten en Cooperación wijzigingen specifiek Westrom;
10a. ontwerp wijzigingsbesluit Grenspark Maas-Swalm-Nette (schone versie);
10b. ontwerp wijzigingsbesluit Grenspark Maas-Swalm-Nette (versie wijzigingen zichtbaar);
10c. memo Boels Zanders advocaten en Cooperación wijzigingen specifiek Grenspark Maas-Swalm-Nette;

11. concept raadsbesluit.